

Transkript **visokog**
predstavnika **sa** **pres**
konferencije

Visoki predstavnik, Christian Schwarz-Schilling:

Dobar dan dame i gospodo i hvala vam što ste došli na današnju konferenciju.

Jutros smo u ovoj sobi imali izuzetno iskrenu diskusiju o stanju stvari u Bosni i Hercegovini. Razgovarali smo o najširem spektru pitanja. U razgovorima je učestvovao i predsjedavajući Vijeća ministara, gospodin Špirić. Kako je i on sam ocijenio, a mišljenja su nam bila poprilično slična po ovom pitanju, diskusija je bila veoma dobra, otvorena i iskrena.

Kao što znate, jučer smo razgovarali sa članovima Predsjedništva i želio bih samo reći da sam imao utisak da ustvari imamo tri različita predsjedništva, tri različita stava i izjave. A to je jako dobar pokazatelj međunarodnoj zajednici o stvarnoj situaciji u ovoj zemlji u ovom trenutku.

Dakle, na osnovu održanih diskusija, politički direktori Vijeća za implementaciju mira sastavili su Deklaraciju u kojoj su naveli da je trenutna politička situacija – gotovo potpuni zastoj u provedbi mira i usvajanju reformi koje su preduvjet za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju – razlog za “ozbiljnu zabrinutost”. Ponavljam “ozbiljnu zabrinutost”.

Politički direktori su ocijenili da odgovornost leži na onim političkim liderima koji su blokirali napredak i ugrozili političku situaciju svojom agresivnom .

Također su naglasili da međunarodna zajednica neće tolerirati

bilo kakve pokušaje ugrožavanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i neće imati pasivan stav prema provokativnim izjavama i radnjama.

Politički direktori Vijeća za implementaciju mira također su istakli da od političkih lidera očekuju konkretne rezultate po pitanju ključnih reformi neophodnih za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Da citiram Deklaraciju, "Parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju mora biti prvi prioritet za Bosnu i Hercegovinu. Međutim, zbog nepostojanja političke volje, Bosna i Hercegovina se suočava s mogućnošću da u ovom smislu zaostane za svim svojim susjedima."

Za parafiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju neophodan je konkretan i nepovratan napredak u reformi policije i saradnji sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju.

Upravni odbor naveo je hapšenje Zdravka Tolimira 31. maja kao dokaz da organi Srbije i Bosne i Hercegovine mogu naći i uhapsiti optuženike za ratne zločine. U Deklaraciji su posebno spomenuti i Mladić i Karadžić.

Posebna tema diskusije bila je i Srebrenica.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira izrazio je podršku stavu mog izaslanika, ambasadora Clifforda Bonda, da se naglasak stavi na unapređenje javne sigurnosti, krivično gonjenje ratnih zločinaca, poboljšanje socijalnih usluga i efikasnije otvaranje radnih mjesta u Srebrenici i okolnom području. On je iznio jasan zaključak o svojim aktivnostima i smatram da je dobio priznanje i pohvalu za svoje izlaganje.

Međutim, Upravni odbor je istakao da je Bosna i Hercegovina dužna da u potpunosti ispoštuje sve svoje obaveze koje proističu iz Dejtonskog mirovnog sporazuma, na koje presuda

Međunarodnog suda pravde od 26. februara nema nikakvog uticaja.

Da ponovo citiram Deklaraciju, "Pitanja na koja se odnosi presuda Međunarodnog suda pravde su jasna: ona se odnosi na spor između dvije države, a prije svega na odgovornost Srbije prema "Konvenciji o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida". Ona ni na koji način ne nameće Bosni i Hercegovini zakonsku obavezu da donese izmjene i dopune na Ustav Bosne i Hercegovine."

Status Srebrenice i status svake druge organizacione jedinice unutar Bosne i Hercegovine može se promijeniti samo u skladu s odgovarajućim ustavima i zakonima.

Što se tiče ustavnih reformi iznio sam ažurirane podatke o tom pitanju na osnovu sastanaka koje sam imao sa stranačkim liderima tokom proteklih nekoliko sedmica.

Upravni odbor se pohvalno izrazio povodom ponude EU i SAD stranačkim liderima da procesu ustavnih reformi daju političku, tehničku i finansijsku podršku te je pozvao stranačke lidere da što prije pokrenu ovaj proces i poduzmu konkretne korake u cilju rješavanja pitanja prvog paketa amandmana dogovorenih u martu 2006. godine. Smatram da je ovo od izuzetnog značaja iz razloga što je to jednoglasni i čvrsti stav međunarodne zajednice – konkretno Evropske unije i SAD-a. A to je jasna poruka BH liderima da je ovo pravac u kojem međunarodna zajednica želi da se taj proces kreće, međutim to nije samo što mi želimo već je to ustvari i bio zaključak naših bilateralnih razgovora, tj. razgovora u kojima su sve stranke učestvovalе. Sada ćemo vidjeti da li će se te stranke sastati kako bi uspostavili i primijenili kulturu dijaloga i kulturu kompromisa, a ovo je još uvijek problem jer kao što smo zadnji put vidjeli neke veoma važne stranke nisu prisustvovalе razgovorima. Mi ćemo naravno pokušati opet. Znate, jedna od stvari koje sam naučio u životu je da ako napustite prostoriju za sobom ostavljate praznu stolicu, a kad

tad ćete se morati vratiti i za očekivati je da nećete biti u prednosti niti u jačoj poziciji tada jer ipak se vraćate praznoj stolici.

Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira izrazio je zabrinutost u vezi nekoliko dodatnih pitanja, uključujući i naročito o potrebi za postizanjem sporazuma o raspolaganju državnom imovinom. Ovo je samo po sebi važno, a također je od kritičnog značaja za završetak reforme odbrane. Upravni odbor je prema tome pozvao mog nasljednika, ambasadora Miroslava Lajcaka, da poduzme napore da se ovo pitanje okonča prije kraja septembra.

Upravni odbor je potvrdio da će Ured visokog predstavnika ostati u BiH i nastaviti s provođenjem svog mandata u skladu s Dejtonskim mirovnim sporazumom. Ipak, politika preuzimanja odgovornosti od strane domaćih organa i dalje ostaje vodeći princip, a i dalje ostaje cilj da zatvaranje OHR-a bude izvršeno do 30. juna 2008. godine.

Tekst Deklaracije je dostupan na engleskom i lokalnim jezicima i možete preuzeti primjerak nakon završetka ove konferencije za medije. Obje verzije će također biti poslane medijima elektronskim putem i biti će postavljene na web stranici OHR-a.

Novinar #1:

Gospodine Schilling, zamoliti ću da budete konkretni i da nam kažete tko su političari koji su blokirali progres i podrivali političku situaciju agresivnom retorikom, pa ako može imenom i prezimenom?

Visoki predstavnik, Christian Schwarz-Schilling:

Nisu uvijek isti političari u pitanju, na primjer kod reforme policije. A poznati su vam rezultati Vašingtonskih pregovora i znate koja su dva političara učestvovala na tim pregovorima. Mogu vam navesti njihova imena ako želite, znači to su bili

gospodin Dodik i gospodin Silajdžić. Prazne stolice na nedavnim sastancima u OHR-u pripadale su Tihiću i Čoviću. Dakle, nisu u pitanju samo jedan ili dva političara.

Mislim da nedostaje kulture dijaloga na najvišem nivou vlasti u ovoj državi. Imao sam bolja iskustva na općinskom nivou vlasti – među njima je kultura dijaloga izgrađena i postižu se barem neki dogovori. Smatram da je sada potrebno uspostaviti kulturu dijaloga na najvišem nivou vlasti. Dakle, imate li sada neka imena?

Oslobođenje, Antonio Prlenda:

Kada se sluša ova Deklaracija zvuči malo kao da je sada reforma policije dobila na malo većem prioritetu ispred reforme ustava. Da li je to tako? Da li onda OHR namjerava ubrzo opet inicirati neke pregovore oko reforme policije? A šta je sa aprilskim paketom ustavne reforme? Da li to može biti baza za dalje?

Visoki predstavnik, Christian Schwarz-Schilling:

Nije tačno tako. Mi smo saglasni o tome da radimo na ovim reformama paralelno, a ne da im pristupamo kao da su jedna – znači, nećemo održavati zajedničke pregovore o reformi policije i ustavnim reformama. Logički smo ih odvojili – jedna je ustavna reforma, a druga je policijska reforma koja je preduvjet za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Pokušavamo raditi na ovim reformama paralelno i možemo vidjeti da to i jeste najbolji način.

Što se tiče reforme policije, naravno da ste upravu. Reforma policije jeste prvi prioritet za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a ustavna reforma je neophodna u dugom-roku. Znači, ustavna reforma kasnije može biti od pomoći u nekim fazama reforme policije. Međutim ne može se reći da pristupima ovim reformama kao da su jedna i sa samo jednim, zajedničkim pregovorima.

Možda Vi imate nešto dodati.

Prvi zamjenik visokog predstavnika, Raffi Gregorian:

Želio bih samo ponovo naglasiti sve što je visoki predstavnik rekao. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira bio je veoma jasan da je reforma policije veoma visoki prioritet iz razloga što otvara vrata prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Već mjesecima postoji opća saglasnost i prihvaćena su tri principa EU, a neriješeno pitanje je ustvari politički spor koji nema nikakve veze sa tri principa EU. Dakle, sa naše tačke gledišta ne postoji nikakva prepreka za postizanje napretka u reformi policije ako se ovaj politički problem riješi jer su glavni principi već usvojeni. Smatramo da bi to naravno dovelo do poboljšanja situacije u Bosni i Hercegovini na svim poljima – i u političkom smislu i u smislu koristi koje bi Bosna i Hercegovina imala nakon što ispuni zadnji preduvjet za parafiranje i zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Razgovarali smo i primijetili, dosta ironično i oštro, da je Crna Gora, država koja postoji manje od godinu dana, već potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i naravno, da su tokom zadnjih nekoliko dana ponovo otvoreni pregovori sa Srbijom. Bosni i Hercegovini prijeti mogućnost da samo sve više i više zaostane, usprkos činjenici da su već mjesecima blizu postizanja dogovora.

Novinar #3:

Gospodine Schilling, sudeći po komunikeu prekida se praksa pasivnosti i nekorištenja Bonskih ovlasti. Da li to znači da ćete Vi konačno posegnuti za Bonskim ovlastima i smijeniti neke od vodećih BH političara koje ste upravo pominjali?

Visoki predstavnik, Christian Schwarz-Schilling:

Dakle, jasna poruka je da neće biti nikakvog smanjivanja Bonskih ovlasti. Nije došlo do njihovog smanjenja tokom mog

mandata i nema nikakvih indicija da će doći do ikakvih bitnih promjena vezanih za korištenje Bonskih ovlasti. Dakle, mislim da je jasna poruka da Bonske ovlasti postoje i da će biti upotrebljene ako to bude potrebno –i to je to. Znači, niti u manjoj niti u većoj mjeri.

Mislim da znate šta je moj nasljednik izjavio po tom pitanju i mislim da je to u skladu sa svim ovim što danas govorimo ovdje.

Novinar #4:

Da li bi ste ocijenili politiku preuzimanja odgovornosti od strane lokalnih političara uspješnim eksperimentom s obzirom da nedostatak kulture dijaloga nije ništa novo i neobično ovdje? Dokazali su da ne mogu funkcionirati bez jačih pritisaka od strane međunarodne zajednice. Dakle, da li bi ste rekli da pokušaj prebacivanja odgovornosti na domaće organe bio neuspješan?

Visoki predstavnik, Christian Schwarz-Schilling:

Da je bilo neuspješno? Vidimo da im je potrebno mnogo vremena za preuzimanje odgovornosti, međutim nema više vremena ako uzmemo u obzir susjede i voz koji se kreće ka Evropi. Inače, naravno da možemo reći da će za pet ili deset godina odgovornost domaćih organa biti savršena. Međutim, to nije mogućnost. Znači, pitanje je vremena, a do sada za ovo vrijeme je postignuto mnogo manje nego što se očekivalo. To je veoma jasno. Svi su razočarani tempom kojim se odvija preuzimanje odgovornosti od strane domaćih organa.

Kao što znate neki od političara u ovoj zemlji govore da im Ured visokog predstavnika nije uopće potreban ovdje i da mogu uraditi sve sami. Međutim, sada vidite šta se dešava i možda je bilo potrebno da se ovo desi kako ni međunarodna zajednica ne bi imala nikakvih iluzija. Skoro je došlo do zatvaranja OHR-a sada u junu i mislim da je svima bilo potrebno uvidjeti stvarnost situacije – Bosancima da shvate da moraju uložiti

mного više napora kako bi postigli šta je potrebno, a s druge strane međunarodnoj zajednici kako bi uvidjeli stvarnost situacije prije nego što počine veliku grešku misleći da se stvari dobro odvijaju jer su uradili koliko su mogli i da tek nakon što zatvore OHR shvate kakva je zapravo stvarna situacija u zemlji. Znači, nije došlo do ovoga i to je bio moj primarni cilj zadnjih šest mjeseci – da se to ne desi, da još ne dođe do zatvaranja OHR-a – iz razloga što smatram da imamo obavezu prema stanovništvu ove zemlje da osiguramo da ne dođe do pogoršanja sigurnosne situacije i da se ne ponove stvari koje su u nedavnoj prošlosti potresle ovu zemlju. Razmislite o tome kada budete slušali retoriku političara. Ali to se neće desiti jer smo mi ovdje i šaljem jasnu poruku da se to nikada ne smije ponoviti.

Novinar #5:

Kako ste doživjeli jučerašnje pismo upućeno Generalnom tajniku UN-a, Ban Ki-moonu? Pošto se čini mnogima, naravno i meni, da je to kontra Vašeg stava nedavno iznesenog pred parlamentarnom skupštinom u Vašem oproštajnom govoru. Dakle, samo Vaš stav o tome.

Visoki predstavnik, Christian Schwarz-Schilling:

Dakle, naglašavamo da su to pismo potpisala samo dva člana Predsjedništva. Pismo koje su gospodin Komšić i gospodin Silajdžić jučer uputili Generalnom tajniku Ujedinjenih nacija, pismo koje su potpisala dva člana tročlanog Predsjedništva BiH, a koje nije odobreno od strane sva tri člana – znači od strane predsjedavajućeg člana predsjedništva, gospodina Radmanovića – samo pridonosi narušavanju i pogoršanju političkih odnosa u zemlji, naročito u Predsjedništvu. Na Ujedinjenim nacijama je kako će oni odgovoriti na to pismo. Rekao bih da je Dejtonski mirovni sporazum samo djelimično implementiran, a to je pitanje o kojem možete imati mnoštvo komentara. Sve što trenutno želim je da istaknem da to nije bilo zvanično pismo iza kojeg stoji Predsjedništvo BiH, a

Ujedinjene nacije će morati odlučiti šta će odgovoriti toj dvojici članova Predsjedništva, te ne želim ništa komentirati prije nego što se to desi. Ponavljam da to nije oficijelni akt Vlade ili Predsjedništva ove zemlje. Smatram da to mora biti potpuno jasno svima. Ako postoje neke nejasnoće po tom pitanju iz razloga što neki lokalni političari tvrde da je to zvanično pismo upućeno od strane zvanične institucije, bit će posljedica i međunarodna zajednica će reagirati.